

ANALISIA

Jean-René Etchegaray, Euskal Elkargoko presidente izendatu zuten egunean.

Abertzaleen “ezinezko borroka”-ri esker

Mikel Asurmendi
@masurmendi

Politikaren aroa da Iparraldean. Tokiko hiru lurraldeak biltzen dituen Euskal Hirigune Elkargoa gauzatzen ari da. Frantziako Iraultzaren ondorioz Ipar Euskal Herriko euskal instituzioak deuseztatu zirenez geroztik, politika erreala egiten hasia da.

Gogora dezagun: Lapurdik bere botere legegile eta zerga ezartzailea zituen Uztaritzen: Lapurtarren Biltzarra. Erdi Arotik Frantziako Iraultzara arte Lapurdi gobernatu zuen batzarra. Beste bi herrialdeek ere Batzar Nagusiak edo Gorteak zituzten.

1960. urte aldean Enbata mugimendua sortu zen arte, Ipar Euskal Herria politikoki desagertua izan zen *de iure*. Frantziar politikak ez zuen *de facto* Ipar Euskal Herria aintzat hartu ia bi mendetan. Enbataz geroztik ekimen politikoek –hala HAS edota EHAS alderdiak lehenik, IK talde armatua artean, nola EMA eta AB mugimenduak gero, besteak beste– “ezinezkoaren politika” eraman zuten praktikara.

1963an, Enbataren Itsasuko Agiriak euskal nazioaren batasuna eta autode-terminazio eskubidea aldarrikatu zituen. Iparraldearentzako helburua departamendua lortzea zen epe ertainean, eta epe luzeagoan Euskal Herri osoa batuko zukeen lurralde politiko, administrazio eta kultural autonomoa osatzea.

Departamenduaren aldarrikapenaren ondoren, Lurralde Elkargoaren aldarrikapena heldu zen. Hori ezin gauzatuz, Euskal Elkargoa onetsi zen halabeharrez. Harrez gero, politika posiblearen ordua heldu zaie bertako euskal herritarrei. Abertzaleek erran zutenenez, ez da haiek eskatutako markoa, baina politika posibilistaren unea hobetsi behar izan dute. Hegoaldeko ezker abertzaleari Espainiako trantsizioa delakoa gauzatu ahal gertatu zitzaion legez.

Euskal Elkargoa –EAE eta Nafarroako Erkidegoa legez– estatu guztiahaldunaren markoan egiten ari da. Euskal Elkargoaren eraikuntza hainbat belaunaldi abertzalaren “borroka politiko ezinezkoaren jarduera”-ri esker dela oroitzea haizu da.

Hona instituzioa bermatuko duten bi esparru: ekonomiaren –zergen ezarpen moldea– eta identitatearen politika. Hiriguneak –kostaldeko hiriak– eta kanpainaren –laborantza– arteko oreka dago lehian. Frantsestasunaren eta euskaltasunaren –euskaraz bizi nahi dutenen– arteko talka.

Demografiaren kudeaketa berebizikoa da elkargo baten eraikuntzan. Hona berau ulertzeko datu bat: urtero 10.000 pertsona berri heldu dira Lapurdi, Nafarroa Beherea eta Zuberora. Aldi berean 7.000 joaten dira kanpora. Iparraldean 300.000 pertsona erroldatuta daude. Udaldian, 600.000 inguru “bizi dira”. Egin kontu! ■

EKONOMIAREN TALAIAN

Kapitalak nabigatzen du, migratzaileak hondoratu egiten dira

Juan Mari Arregi

Arrazoi politiko edo ekonomikoengatik migratzera derrigortutako dozenaka milaka lagun dabilta europar edo amerikar “paradisura” iritsi nahirik, bidean bizitza uzteraino. Horrek gure jendartearen eta bere sistemaren egiazko aurpegia erakusten du.

Lotsagarria da ikusten ari garena: *Aquarius* ontziaren odisea; *Lifeline*-rena; Italiako eta Maltako portuak itxita; paperik gabeko migratzaileen seme-alabak gurasoengandik bananduta eta kaiolatan giltzapetuta AEBetan; Gibraltarreko itsasartetik *paterak* etengabe iristen... Eta honen guztia- ren erdian politikariak eta gobernauk: batzuek setati uko egiten diote migratzaileak hartzeari, bestetuek ez dakite zer egin, eta batez ere, Europar Batasunean bezala, ez dira ados jartzen migratzaileek eskubideak errespetatuko dituen migrazio politika ezartzeko. Joan den astean gailur murrizta egin zuten, aste honetan orokorragoa iragarri dute. Baina ez da akordio bateraturik antzematen. EBN, defentsa politikarako eta inbertsio militarerako –armagintzako lobbyekin eskuz esku– beti daude ahobateko akordio azkarrak. Migrazio politikarako, ordea, irtenbiderik ez dago. Mediterraneo hobi komun bilakatzeak ez ditu hunkitzen, antza.

Jarrera hori logikoa eta koherentea da EBko herrialdeen globalizazio filosofiarekin: merkantziak eta kapitala mugi daitezke eta mugak gainditu inongo arazorik gabe; migratzaileak, aldiz, pertsonak izanik ere, ezin dute halakorik egin eta ez diegu uzten. Hori da hartzen gaituen sistema kapitalistaren bisaia! Desberdintasunetik eta injustiziatik elikatzen den sistema, migratzaileen jatorriko herrialdeen natur baliabideak arpi- latzen dituen, eta sorrarazten dituen gatazketarako armen trafikoa- rekin etekinak ateratzen dituen.